

Charakteristika vyučovacího předmětu OBČANSKÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět občanská výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9- ročníku v rozsahu 1 hodina týdně. Bezprostředně navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách tříd, je možné využít učebnu s videopřehrávačem a televizí, případně počítačovou učebnu. V případě práce na projektu či exkurze je výuka realizována na veřejných prostranstvích mimo školu.

Vedle běžných metod a forem práce jsou do hodin zařazovány skupinové práce, brainstorming, práce na projektech, diskuse, dramatizace modelových situací, soutěže a křížovky. Pro zpestření výuky lze využít i besed na dané téma s odborníky z praxe.

Po ukončení každého tematického celku následuje shrnutí učiva, opakování písemné i ústní a v závěru některých kapitol pracují žáci na tvorbě samostatných projektů.

Při výuce je důraz kladen na to, aby si žáci utvořili ucelenou představu o mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití, o demokratických postupech při rozhodování o veřejných záležitostech a při řízení státu. Občanská výchova učí děti základním životním hodnotám a žáci si také osvojují dovednosti přiměřené mezilidské komunikace a společenského styku, učí se respektovat práva a názory druhých.

Vzdělávací oblast předmětu

- Občanská výchova se zaměřuje na postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků, otevírá cestu k orientaci ve významných okolnostech společenského života.
- Vede je k sebepoznávání a k utváření vztahů a postojů ke skutečnostem.
- Učí je respektovat a uplatňovat principy mravnosti a přebírat odpovědnost za své chování a jednání.
- Učí žáky uplatňovat vhodné prostředky komunikace v obhajování vlastních postojů a v přiměřeném obhajování svých práv
- Motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.
- Rozvíjí vědomí sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována.
- Utvářejí si představu o lokálních i globálních problémech současné společnosti a o způsobech jejich řešení.
- Žáci se učí orientovat se v rozmanitých situacích osobního, citového, rodinného, pracovního a občanského života a v základních životních hodnotách, které jim budou oporou při řešení životních situací.
- Žáci získávají poznatky z oblasti práva, učí se orientovat v důležitých právních otázkách.
- Vede žáky k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům.
- Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Vyučovací předmět občanská výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty

- český jazyk – jazyková komunikace a kultura projevu, pověsti, mateřský jazyk, slovanské jazyky
- dějepis – historie našeho národa, historické kulturní památky, nejdůležitější historické události související s naší vlastí, dějiny 20. století
- výchova ke zdraví – otázky rodinného života, bezpečné chování, asertivita ...
- přírodopis – životní prostředí, závislost člověka na přírodě, biologie člověka
- zeměpis – státy EU, zeměpis ČR, světová ekonomika, mezinárodní organizace, soudobý svět
- výtvarná výchova – výtvarné zpracování projektů, estetika, čeští výtvarní umělci
- anglický a německý jazyk – imigrace a emigrace, jsme občané EU, cizinci v ČR
- matematika – majetek v životě člověka, hospodaření v domácnosti

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- organizace vlastního času, plánování učení a studia
- verbální a neverbální komunikace, asertivita
- empatie a pohled na svět očima druhého
- dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
- kooperace při skupinových pracích

Výchova demokratického občana (VDO)

- demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
- obec jako základní jednotka samosprávy státu
- principy demokracie, demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
- principy soužití s minoritami
- základní kategorie fungování demokracie, demokratické volby
- Listina základních práv a svobod
- úloha občana v demokratické společnosti
- práva a povinnosti občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- jsme Evropané, naši sousedé v Evropě
- evropská integrace, instituce EU, mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova (MKV)

- kulturní diference
- uplatňování principů slušného chování
- lidské vztahy

Enviromentální výchova (EV)

- naše obec a náš životní styl, aktuální ekologické problémy

- ochrana přírody a kulturních památek
- nerovnoměrnost života na Zemi

Mediální výchova (MV)

- kritický přístup ke sdělování a reklamě, fungování a vliv médií ve společnosti
- role médií v politickém životě

Předmětem od 7.ročníku prolíná také vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** – tématický okruh **výchova k volbě povolání (VVP)**:

- sebepoznání
- rozhodování
- možnosti absolventa základní školy
- informační základna pro volbu povolání
- rovnost příležitostí na trhu práce
- adaptace na životní změny
- orientace v profesních informacích
- svět práce a dospělosti